

Kutoka kwa Humran, mawlaa wa Uthman,

1 Amesimlia kwamba Othman bin Affan, Mwenyezi Mungu awe radhi naye, aliomba maji ya kutawadha, na akatawadha, akaosha vitanga vyake viwili vya mikono mara tatu, kisha akaweka maji mdomoni mwake na kupandisha maji katika pua yake, kisha akaosha uso wake mara tatu, Kisha akaosha mkono wake wa kulia hadi kwenye kiwiko mara tatu, kisha akaosha mkono wake wa kushoto vivyo hivyo, kisha akapangusa kichwa chake, Kisha akaosha mguu wake wa kulia hadi vifundoni mara tatu, kisha akauosha wa kushoto vivyo hivyo.

2 Kisha akasema: Nilimuona Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam anatawadha kama mimi.

3 Kisha akasema Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam: “Mwenye kutawadha kama udhuu wangu huu, kisha akasimama na kusali rakaa mbili ambazo haongei nafsi mwake, atasamehewa madhambi yake yaliyotangulia.”

4 Na Muslim akaongeza katika riwaya: “Na itakuwa swala yake na kutembea kwake kuelekea msikitini ni ibada” ⁽¹⁾.

1 Imepokewa na Al-Bukhari (164), Muslim na maneno ni yake (226), na riwaya (229).

Ayah

Amesema Mwenyezi Mungu mtukufu:

﴿Hakika Mwenyezi Mungu huwapenda wanao tubu na huwapenda wanao jisafisha﴾ [Al-Baqara: 222].

﴿Enyi mlio amini! Mnapo simama kwa ajili ya Sala basi osheni nyuso zenu, na mikono yenu mpaka vifundoni, na mpake vichwa vyenu, na osheni miguu yenu mpaka vifundoni. Na mkiwa na janaba basi ogeni. Na mkiwa wagonjwa au mmo safarini, au mmoja wenu ametoka chooni au mmewagusa wanawake, na hamkupata maji, basi tayamamuni vumbi lililosafi, na mpake nyuso zenu na mikono yenu. Hapendi Mwenyezi Mungu kukutieni katika taabu; bali anataka kukutakasi na kutimiza neema yake juu yenu ili mpate kushukuru﴾ [Al-Ma'idah: 6].

Msimulizi

Yeye ni: Abu Amr, Abu Abdullah, Othman bin Affan bin Abi Al-Aas bin Umayyah bin Abd Shams, Dhun-Nurayn, na mwenye hijra mbili, mmoja wa waliotangulia kusilimu, Alia mabinti wawili wa Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam, Ruqayyah na kisha Ummu Kulthum, Malaika walimwonea haya, na akatoa pesa zake katika njia ya Mwenyezi Mungu, alishika ukhalifa baada ya kuuawa Umar, Mwenyezi Mungu awe radhi naye, na wakati wa utawala wake alifungua miji ya Armenia, Khurasan, Ifriqiya na mingineyo, na akakamilisha ukusanyaji wa Qur'ani na akaufanya kwenye Mus-haf mmoja ikiwa lengo kuu ni kuwaweka watu katika usomaji wa namna moja. Aliuawa kishahidi, Mwenyezi Mungu awe radhi naye, katika mwaka wa (35 AH).⁽¹⁾

Muhtasari

Uthman, Mwenyezi Mungu awe radhi naye, alitawadha kama alivyofanya Mtume rehman na amani ziwe juu yake, kisha akawaambia kuwa Mtume rehman na Amani zimshukie amesema: Mwenye kutawadha kama hivi, na kuswali rakaa mbili kwa ikhlasi na kunyenyekea ndani yake, atasamehewa madhambi yake, na swala yake na kutembea kwake kwenenda msikitini kutahesabiwa kuwa ni swala za sunnah.

1 Tazama ufafanuzi wake katika: “Ma'rifat al-Sahaba” na Abu Naim (4/ 1952), “Tarikh al-Islam” cha al-Dhahabi (2/ 257), “Al-Isabah fi Tamayyiz al-Sahaba” na Ibn Hajar (7/ 102).

Akasimama Othman bin Affan Allah awe radhi naye mbele ya watu akawafundisha namna ya kutawadha, akaitisha maji ya kutawadha, akaanza kwa viganja vyake na akaviosha mara tatu. Kisha akachukua maji kwenye kiganja chake, akasuuza mdomo wake, na akaingiza maji puani mwake, kisha akayatoa ili kusafisha kilichomo ndani yake, akafanya hivyo mara tatu, kisha akaosha uso wake mara tatu, nao Uso ni kutoka kwenye maoteo ya nywele hadi chini ya kidevu kwa urefu, na kati ya masikio kwa upana, kisha akanawa mikono yake hadi kwenye viwiko, kuanzia na mkono wake wa kulia na kuosha mara tatu, kisha akaosha kushoto mara tatu pia, kisha akapangusa kichwa chake kwa mkono wake uliolowa mara moja, na wajibu juu ya kichwa ni kupangusa na sio kuosha. Kwa wepesi na utaratibu, kisha akaosha miguu yake mpaka vifundoni - na kisigino mara tatu, kuanzia kulia na kisha kushoto.

Msimulizi hakutaja kwamba aliosha masikio yake kwa sababu yanaoshwa - kwa nje na kwa ndani - kwa kupangusa kichwa, kama ilivyothibitishwa kutoka kwa Mtume, amani iwe juu yake ⁽¹⁾.

Uthman Mwenyezi Mungu awe radhi naye, amepokea katika Hadithi hii kwamba, udhu wa Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam ulikuwa mara tatu, na ikatajwa katika hadithi nyingine kwamba alitawadha mara moja, na mara mbili, kwa hivyo jumla ya yote yanayoashiria kuwa faradhi hukamilika kwa kuosha mara moja yenye kutwahirisha, na kwamba kinachozidi ni Sunna, isipokuwa Mtume-Swalah na salamu za Allah ziwe juu yake-hakuongeza Zaidi ya Kuoshwa mara tatu kwa kila kiungo, na akasema: “Mwenye kupita Zaidi ya idadi hii amedhulumu, amevuka mipaka na amedhulumu”⁽²⁾. Mara moja inatoshwa, ya pili ni Sunnah, na ya tatu ni ya juu kabisa ya ukamilifu, na hakuna zaidi ya hiyo ni dhulma.

Kisha Othman, Mwenyezi Mungu awe radhi naye, akasema kwamba alimuona Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam anatawadha namna hii, na kwamba anataka kuwafundisha watu namna ya kutawadha alivyotawadha Mtume, rehema na Amani zimshukie, kama alivyoona.

Kisha Othman, Mwenyezi Mungu awe radhi naye, akataja kuwa Mtume, rehema na amani ziwe juu yake, alisema kuwa mwenye kutawadha mfano wa udhu huu kisha akaswali rakaa mbili kwa unyenyekevu na ikhlasi haongeleshi nafsi yake mambo ya kidunia. Bali ikiwa kuna jambo litamshughulisha katika yale yaliyomtokea Muislamu wakati wa swala yake, ayaondoshe na asiende mbali katika hilo, basi malipo yake ni kwamba atasamehewa madhambi yake yote yaliyopita.

1 “Zad Al-Ma’ad” cha Ibn Al-Qayyim (1/ 187, 188).

2 Imepokewa na Abu Daawud (135), Al-Nasa’i (140), na Ibn Majah (422).

Na Hadithi ilivyodhaahiri inaashiria kuwa msamaha huu unajumuisha madhambi yote: madhambi madogo na makubwa, isipokuwa mfano wake miongoni mwa hadithi imehusisha tu madhambi madogo, sio madhambi makubwa, kama alivyosema Mtume: “Swala tano, na ijumaa mpaka ijumaa, na Ramadhani hadi ramadhani, hufuta madhambi yote pale atakapojiepusha na madhambi makubwa” ⁽¹⁾ Kwa hivyo wakafanya umaalumu huu katika madhambi haya madogo tu unazuwia kuingia madhambi makubwa hata katika hadithi zingine”⁽²⁾

Kwa kuwa msamaha wa madhambi unapatikana kwa kutawadha, basi kusali na kutembea kwenda msikitini kuna thawabu zaidi katika kufuta madhambi. Hivyo, kwa kutawadha na kuswali, anapata kafara ya madhambi, na pia ana thawabu ya kuswali na kwenda msikitini, bila ya kukatwa katika malipo yao. Na Mola Mlezi, Utukufu ni Wake, haridhiki na kumsamehe dhambi zake tu, bali pia humlipa kwa kusali na kutembea.

1 Imepokewa na Muslim (233).

2 Ahkam al-Ahkam Sharh Umdat al-Ahkam cha Ibn Daqeeq al-Eid (1/87).

Mafunzo

1

Ustaarabu na kuona haya hakukumzuia Uthman, Mwenyezi Mungu awe radhi naye, pamoja na hali yake inayojulikana ya kuwa na haya iliyopitiliza, kutawadha mbele ya watu ili kuwafundisha namna ya udhu. Aibu haikuzuii kutafuta elimu, kuieneza, kurekebisha makosa, kuamrisha mema, au kukataza maovu.

2

Jifunze kutokana na Hadithi hii namna ya udhu wa Sunnah, na uwe makini kuufuata.

3

Udhu bora zaidi ni kuosha mara tatutatu, basi ifuateni wala msizidishe.

4

Kuosha mikono ni miongoni mwa Sunnah za udhu ambazo Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam alikuwa akipenda sana hata kama haikutajwa ndani ya Qur'an. Basi hakikisha unakusanya Sunnah za udhu na mustahabu zake na uzifuate.

5

Kuweka maji mdomoni, na kupandisha puani, na kupangusa masikio ni wajibu katika kuoga na kutawadha, kwa sababu pua na mdomo ni sehemu ya uso, na kuosha uso ni wajibu, na masikio ni sehemu ya kichwa, hivyo lazima kuwa makini.

6

Mpangilio baina ya faradhi na Sunnah ni faradhi ambayo lazima izingatiwe.

7

Hakikisha unatawadha kwa mfululizo, basi usikatishe wudhuu wako kwa lolote kisha uendelee.

8

Uthman, Mwenyezi Mungu awe radhi naye, hakutamka nia kwa sababu mahala pake ni moyoni, na kuitamka ni uzushi.

9

kunapatikana funzo kutokana na kitendo cha Uthman, Mwenyezi Mungu awe radhi naye, kwamba Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam hakusema chochote kuhusu udhu wake kutokana na maneno ambayo watu wanasema: na haikuhifadhiwa kutoka kwake kwamba alikuwa akisema juu ya udhu wake zaidi ya kutaja jina la Allah , na kila hadithi inayotaja nyiradi za udhu ambazo husemwa katika kutawadha, basi huo ni uongo kazushiwa Mtume – rehma na amani ziwe juu yake- hakuyasema, na hakuufundisha umma wake, na haikuthibiti kutoka kwake, isipokuwa kusema Bismillah tu mwanzo wa kushika udhu. na kusema kwake: “Nashuhudia ya kwamba hakuna Mola wa haki ila Allah, peke yake asiye na mshirika, na nashuhudia ya kwamba Muhammad ni mja wake na Mtume wake, Ewe Mola, nijaalie niwe miongoni mwa wanaotubia, na nijaalie niwe miongoni mwa wanaotakasika.” Haya akiyasema mwisho wa udhu wake.⁽¹⁾

1 “Zad Al-Ma’ad” cha Ibn Al-Qayyim (1/ 187, 188).

10 Viwiko na visigino vimejumuishwa katika udhu, basi hakikisha vimeenezwa kwa kuosha.

11 Kisigino ni mifupa miwili inayotokeza chini ya mguu, na baadhi ya watu hawaiti mwisho wa nyayo kuwa ni kisigino, kwani hiyo wanaita kisigino, sio fundo mbili.

12 Mwalimu, mwenye elimu na mlinganiaji anatakiwa kukimbilia elimu ya vitendo ambayo imekita mizizi katika akili na kufikiwa na ufahamu, kama alivyofanya Othman Mwenyezi Mungu amuwiye radhi.

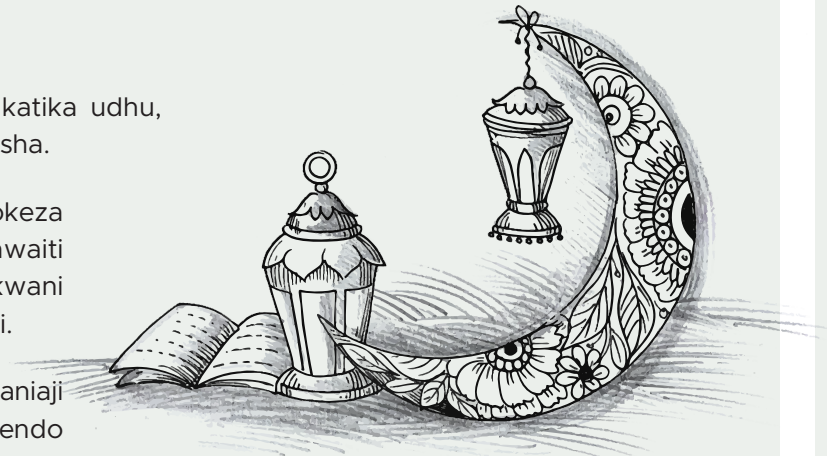
13 Mwenye kuingia katika ibada ajiepushe na mawazo yanayohusiana na mambo ya kidunia, na ajitaabishe katika hilo, kwani mtu humshughulisha katika hali ya Swala yake anayoipenda.

14 Maana ya mazungumzo ya nafsi ni yale yaliyokuwa yanahusiana na mambo ya dunia, lakini kufikiri juu ya Akhera na adhabu yake na neema yake, hisabu, njia na mengineyo, si katika mambo yaliyokatazwa⁽¹⁾.

15 Iwapo akili yako imeshikamana na mambo ya kidunia wakati unaswali, yatupilie mbali, na uzingatie katika Swala yako na utafakari maana ya Aya unazosoma au kuzisikia kutoka kwa imamu. fanya hivyo, haitakudhuru na haitaathiri sala yako.

16 Fursa kubwa ya kusamehewa madhambi, kwa udhu na kusali rakaa mbili nyepesi! Je, kuna mtu anatafuta kheri hiyo?

17 harakisha kutawadha; Amesema, Mtume-rehmana na amani ziwe juu yake: “Je, nisikuongozeni kwenye yale ambayo kwayo Mwenyezi Mungu hufuta madhambi na huwapandisha watu daraja? Wakasema: “Ndio, ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu.” Akasema: “ Ni kutawadha vizuri wakati wa dhiki (kama kipindi cha baridi kali), na kuchukua hatua nyingi kwenda Misikitini, na kusubiri Swalah baada ya Swalah.” Basi hiyo ndiyo sababu.⁽²⁾

1 “Umdat Al-Qari Sharh Sahih Al-Bukhari” cha Badr Al-Din Al-Ayni (3/7).

2 Imepokewa na Muslim (251).

Mafunzo

18

Uislamu ni dini ya usafi, na uzuri, kiasi kwamba usafi ni aina ya ibada, na kitendo kikubwa kabisa cha ukaribu ambacho mja anajikurubisha nacho kwa Muumba wake, Utukufu ni Wake. na juu yake inategemewa kuhalalikiwa matendo mengi ya ibada.

19

Hakuna muovu atakayeingia Peponi, wala hataingia peponi mwenye uchafu. Mwenye kujitakasa katika dunia hii na kukutana na Mwenyezi Mungu aliyetakasika kutokana na uchafu wake, ataingia humo bila kizuizi, na asiyejitakasa katika dunia hii, ikiwa uchafu wake ni makhsusi, kama ukafiri, hataingia humo kwa hali yoyote. na ikiwa uchafu wake ni mapato ya bahati mbaya ataingia humo baada ya kujitakasa motoni kutokana na uchafu huo, kisha atatoka humo. Hata watu wa imani wakipita watakapoivuka (swiraatwa)njia, wanafungwa kwenye daraja kati ya Pepo na moto wa Jahannamu, kwa hiyo wanasafishwa na kutakaswa kutokana na mabaki yaliyobakia juu yao, yaliyowazuilia kuingia peponi, na hayakuwawajibishia kuingia Motoni, mpaka watakaposafishwa na kutakaswa ndipo wataruhusiwa kuingia Peponi⁽¹⁾.

20

Mwenyezi Mungu Mtukufu anawafadhilisha waja wake kwa kuwaghufiria madhambi yao na kuwalipa kwa ajili ya sala zao na kuiendea kwao, basi vipi mtu mwenye akili timamu apuzie neema hiyo?!

1 ““iighathat allahfan min masayid alshaytan” cha Ibn al-Qayyim (1/56).

